

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE
V
LJUBLJANI
R. Z. Z. O. Z.

Celoletna naročnina znaša **Din 25**— (za inozemstvo Din 35—).
List izhaja v zimskem času dvakrat, čez poletje enkrat mesečno.
Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800— in Din 40— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200— in Din 5— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400— in Din 20— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100— in Din 2— oglasne takse

Mali oglasi beseda po 50 par in Din 2— oglasne takse

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vsebina: Občni zbor Kmetijske družbe. — Zaračunavanje električne energije. — O priznavanju krompirja. — O uspehih s kisló krmo. — Razno. — O odmiranju marelic. — Ali kaj pomaga zatirati škodljivce? — Vinogradnikova opravila meseca julija. — Zborovanje vinogradnikov v Ormožu. — Izdelovanje dobrega masla v domačnosti. — Živalske kužne bolezni v slikah. — Razno. — Julij (mali srpan). — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno.

Merjasca

nemške križane pasme, beševce, 11 mesecev starega, prodaja: Graščina Pogonik pri Litli. 78

Kosilni stroj

znamke DERING, dobro ohranjen, prodaja: Joško Majaron, Borovnica. 79

Vabilo

na redni občni zbor Kmetijske posojilnice in hranilnice na Viničici, r. z. z. u. z., ki bo v nedeljo 21. julija 1935. ob 15. uri v zadržni pisarni z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Predlogi in slučajnosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje ne glede na število članov. Načelstvo.

Perutnino za zakolj

kupuje stalno od svojih članov
Kmetijska družba v Ljubljani.

Perutnino z belimi nogami plačamo dražje.

Pošljemo kurnike. - Stavite ponudbe!

Proti ognju, vlomilskim tatvinam, telesnim poškodbam, proti toči, zakonski odgovornosti, ter na življenje **zavaruje:**

„Slavija“

jugoslovanska zavarovalna banka

v Ljubljani, Gosposka ul. 12

Telefon št. 21-78 in 22-76

Zastopniki v vsakem kraju!

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je z jamčeno 98—99% in najcenejša, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja

Kmetijska družba v Ljubljani.

KMETOVALEC

št. 13. in 14.

V Ljubljani, 15. julija 1935.

Leto 52.

Občni zbor Kmetijske družbe.

Letošnji občni zbor KD se je vršil v znamenju osebnih napadov in zlonamerne kritike, ni se pa podrobno bavil z letnim poročilom in računskim zaključkom v celoti, iz katerih je bilo posneti, da se je denarni promet v zadnjem letu dvignil za več kakor 33 milijonov Din in da je bil blagovni promet za 15 milijonov Din večji kakor leta 1933., kar kaže, da je vodstvo KD vršilo v preteklem letu ogromno delo v korist kmetskega prebivalstva. Računski zaključek je bil potem soglasno potrjen in na podlagi poročila nadzornega odbora je bila glavnemu odboru tudi soglasno podana razrešnica. Ze iz tega dejstva sledi, da ni šlo za stvarno kritiko obstoječih nedostatkov, katero je le pozdraviti, temveč za pretiravanje malih pogrškov in izraze osebnih mrženj od strani posameznih delegatov, kateri pa povečini niso bili kmetje, ki jih je bilo razmeroma malo na občnem zboru. Delo vsled košnje, ki je bila letos zaradi vročine nekoliko bolj zgodnja in nerazumljivi postopek železniške uprave, ki vzlic prošnjam in intervencijam ni dovolila polovične vožnje, so bili temu vzrok. Zadnje je posebno neugodno vplivalo na razpoloženje delegatov, vrhutega pa tudi težke, skoraj obupne razmere, pod katerimi trpi kmetsko prebivalstvo.

Kako malo so bili poučeni posamezni delegati o delovanju KD, sledi iz tega, da so grajali „velikanske“ izgube pri vnovčevanju krompirja, fižola, jabolk in živine, dočim je družba dejansko le pri izvozu živine in pri perutnini utrpela izgubo, ker je hotela cene na domačem trgu obdržati v primerni višini in ker je avstrijski šiling nepričakovano nekoliko popustil na vrednosti, oziroma pri perutnini zaradi potrebnih investicij, ki pa pridejo prihodnje leto družbi v prid, dočim je imela pri vseh drugih zgoraj imenovanih pridelkih primeren zaslužek. Visokega zaslužka KD ne išče, ker to ni njen namen, ravno tako pa ne sme delati namenoma izgub. Predsednik je itak začel-

kom občnega zbora pojasnil vzroke, ki so privedli pri posameznih panogah do izgube ali manjšega dobička. Na drugi strani so isti delegati zopet grajali, da KD modro galico za 5 par dražje prodaja kakor nekateri trgovci. Če bi se bili preje malo bolj pozanimali, bi izvedeli, da je KD imela vezane roke. Cene so bile določene od tvornice Zorka enotno za trgovce in KD, čeravno je ista kupila 50 vagonov, in da pri taki množini ni mogoče pod ceno prodajati, drugače bi bila izguba pri tem predmetu res velikanska. Dočim trgovec, ki proda morda nekaj tisoč kg, 5 par pri kg lahko utрпи, če se mu gre za to, da dela KD konkurenco, ali pa da naveže kmeta na svojo trgovino ter drugod zasluži in tako malo izgubo pri galici izravna. Ugotavljamo, da je članom zaračunana originalna tvornična cena, ki je bila gotovo konkurenčna napram ceni pri trgovcih, ki so k originalni ceni dodali še svoje stroške in zaslužek. Enako je bilo s takozvano „konjsko afero“, katero je glavni odbor na seji 2. julija t. l. temeljito proučil ter prišel do sledečega zaključka:

1. Predsedstvo v omenjeni zadevi ni moglo drugače postopati, ker ni imela KD takrat na razpolago potrebnega zneska 800.000 Din in tudi še ne izkušeni pri tej riskantni kupčiji, sicer bi se KD morala odpovedati kontingentu in s tem primernemu dobičku ter bi tudi v bodoče izgubila možnost izvoza. Nakup konj se je vršil pod nadzorstvom zastopnika KD, ki je tudi pazil, da so se plačevale primerne cene.

2. Z vsoto 1250 Din, ki je bila izplačana g. podpredsedniku Petovarju, so mu bili povrnjeni le stvarni stroški, ki jih je imel pri **predpripravah** za zaključenje pogodbe vsled potrebnih potovanj. Po pismeni izjavi tvrdke Vajda, g. Lovro Petovar ni tvrdki nikoli predložil kakega računa zaradi navzočnosti pri nakupu in nakladanju konj in mu tudi tvrdka Vajda ni ničesar izplačala v gotovini, niti pod drugim imenom, tako da od nje ni dobil plačanih nikakih potnih in drugih stro-

škov. To svojo izjavo je pripravljena trditi Vajda ob vsakem času potrditi potem knjig, kakor tudi pod prisego, če bi bilo potrebno.

Obenem je ugotovil glavni odbor, da g. Petovar KD za stroške **pri nakupu in odpošiljavi konj** ni predložil nikakega računa, ter mu KD ni za to plačala nikakega zneska, niti ni mogla v pomanjkanju računa zahtevati od trdnice Vajda povračilo teh stroškov v zmislu naknadnega dogovora.

Kar se tiče napadov glede izgube pri „Kmetovalcu“, je glavni vzrok tega primanjkljaja, da KD za izdajanje tega strokovnega lista ne dobiva nikake redne podpore. Ko se je sklenilo pred leti, da naj bo „Kmetovalec“ skupno strokovno glasilo za vse panoge kmetijstva, je bil z bansko upravo dosežen dogovor, da bo država ali banovina prevzela primanjkljaj pri „Kmetovalcu“, dokler se ne doseže 10.000 naročnikov. Gospodarska tiskarna in vsled te skrbeni dohodki banovine so dogovor onemogočili in KD ne dobiva nikake redne podpore, navzlic temu, da je le nekaj čez 5000 naročnikov. KD je pa bila primorana list dalje izdajati v dogovorjeni, čeravno nekoliko skrbeni obliki. Trditev nekaterih, kakor da bi bilo vodstvo povzročilo padec naročnikov, je krivična, saj je opaziti tudi pri drugih listih še večji izpadek. Sicer pa je vodstvo v tem letu poskrbelo, da izdajanje „Kmetovalca“ ne bo povzročilo družbi prevelikih stroškov.

Glede **lovskega zakona**, ki je bil predmet ostre kritike, je omeniti, da Kmetijska družba pač ne odgovarja za sklepe banskega sveta in tudi ne predsednik KD za svoje glasovanje kot zastopnik gorenjskega sreza. Mnenje zaradi lova je v posameznih delih Dravske banovine jako različno, saj so občine, ki krijejo iz visokih lovskih najemnin eno tretjino vseh izdatkov, ter je z enotnim lovskim zakonom za vso banovino nemogoče zadovoljiti vsem lokalnim zahtevam.

Novi lovski zakon za sadjerejske kraje napram starim zakonom, kar se tiče zatiranja zajca ni slabši, nasprotno je glede na to, da je odstrel zajca za en mesec podaljšal, še ugodnejši. Ta ugotovitev pa ni nikako pritrdilo, da je lovski zakon glede **zajca v sadjerejskih pokrajinah zadovoljiv**. Kmetijska družba se popolnoma **strinja z zahtevami sadjarjev**,

da se mora zajec v teh krajih kolikor mogoče zatreti in da morajo sadjarji v primeru poškodb dobiti popolno odškodnino. V tem zmislu je KD sporazumno z mariborsko podružnico sestavila in tudi že predložila na merodajnem mestu primerno resolucijo.

Oton Detela,
predsednik KD.

Poljedelstvo in travništvo.

Zaračunavanje električne energije.

Ing. Gregorčič.

Vsako snov, katero prodajamo in kupujemo, merimo z metri, kilogrami, litri ali drugimi merskimi enotami. Tudi vrednost dela ocenimo po času in kakovosti delavca. Porabo elektrike pa merimo s kilovatskimi urami, ki jih kratko označujemo KWh.

Žarnica, elektromotor ter sploh vsak aparat ima označeno številko vatov (W) ali kilovatov (KW). Osnovna enota je vat, 1000 vatov je 1 kilovat. Aparat, ki troši 1 kilovat tekom 1 ure, porabi 1 kilovatsko uro električne energije.

Sledeča primera bosta pokazala porabo električnega toka za elektromotor in za razsvetljavo; elektromotor za 3 KW ali 4 konjske sile je v pogonu 1 uro, porabi torej $3 \times 1 = 3$ KWh. Če računamo KWh po 2 Din, stane ta obrat $3 \times 2 = 6$ Din. Žarnica 25 W sveti 1 uro in porabi $0.025 \times 1 = 0.025$ KWh. Tok za razsvetljavo vzemimo po 4 Din za KWh, torej stane omenjena žarnica tekom ene ure $0.025 \times 4 = 0.1$ Din ali 10 para.

Pri nas je splošno v rabi števecni sistem. Števec je last elektrarne, za katerega plača stranka mesečno najemnino 4 do 5 Din. KDE prodajajo tok za luč po 3.25 Din in le za javno cestno razsvetljavo, za luč kulturnih in sličnih društev po 1.60 Din. K elektrarniški ceni za razsvetljavo pa je še prišteti 0.20 Din banovinske in 0.70 Din državne trošarine ter morebitno občinsko doklado, s katero občina amortizira prispevek za elektrifikacijo. Kjer ni občinske doklade, plača torej posestnik za razsvetljavo 4.15 Din za KWh. Lahko je izračunati, koliko KWh porabi posameznik in koliko to stane, toda povprečni mesečni račun pri petih žarnicah znaša 15 do 20 Din, v zimskih mesecih je malo večji, v poletnih malo manjši. Iz iz-

kušnje lahko povemo, da znaša približno istotoliko tudi račun za elektromotor.

KDE dopuščajo posestniku elektromotor tudi brez števca za pavšalni znesek 31 Din na leto od obdelanega hektarja. Kot obdelana zemlja se smatrajo njive, travniki, vrtovi in vinogradi, dočim se gozdovi in pašniki ne upoštevajo. Posestnik z 8 ha obdelanega zemljišča plača na pr. 248 Din in lahko uporablja motor neomejeno za pogon vseh kmetijskih strojev.

Tu so navedeni le glavni načini zaračunavanja in le ceni za dve najobičajnejši porabi, to je luč in pogon. Omenjeno bodi, da dajejo elektrarne pri večjem odjemu toka za pogon, tok za segrevanje, posebno pa nočni tok cenejše.

O priznavanju krompirja.

Ing. Franc Mikuž.

Kakor smo v zadnji številki „Kmetovalca“ podali glavne smernice o priznavanju posevkov ozimnih žit, tako hočemo danes navesti posamezne in glavne lastnosti krompirjevih nasadov, če se jih hoče pripustiti k priznavanju za pridobivanje zboljšanega semenskega blaga. Pri žitnih posevkih se vrši komisijski pregled na mestu samem samo enkrat, dočim se krompirjevi nasadi pregledujejo najmanj dvakrat, v naprednih kmetijskih deželah pa celo trikrat, da se zamore na podlagi teh pregledov in ocenjevanj točno ugotoviti semensko vrednost za priznavanje prijavljenega krompirjevega nasada. Kjer se ocenjuje na mestu seme dvakrat, se to vrši prvič za časa cvetenja, v drugič pa tik pred dozoritvijo krompirjevih nasadov. Kjer se pa pregleduje na mestu samem trikrat, se ocenjujejo krompirjevi nasadi prvič za časa cvetenja, drugič 3 do 4 tedne po cvetenju, ko je najlažje ugotoviti bolezní na listju in steblih, in v tretjič ob izkopavanju krompirja ali pa, kar je še bolje, da se pregleda spravljeni krompir v kletih ali podpisnicah, kjer se najlažje ugotovijo bolezní in druge poškodbe na krompirjevih gomoljih. Pri nas je zaenkrat vpeljan dvakratni pregled, katerega hočemo v naslednjem natančneje opisati.

Prvi pregled ima namen, da ugotovi pristnost in čistost sorte, zagradelji morajo biti vse krompirjeve rastline po obliki listov in stebel, po barvi

cvetnih listov, po bujnosti grmušelnov in po drugih zunanjih lastnostih kolikor mogoče izenačene in katere lastnosti se morajo razen tega še vjemati s strokovnim opisom odgovarjajočih izvirnih sort. Tako mora oneidovec belo cveteti, grmušelní pri tej sorti morajo biti srednje visoki in ne posebno bujni, listi svetlozelene barve, bolj ozki kot široki itd. Pri jubelu morajo biti cvetni listi svetlordečevioletne barve, grmušelní visoki in srednje bujni, steblo zelenkasto, listje temnozeleno in močno nakodrano. Pri kresniku so cvetni listi bele barve, grmušelní visoki in bujno razviti, listje je temnozeleno, itd. Krompirjevih nasadov, ki so torej mešanice raznih sort, se ne bo priznavalo, ker ima priznavanje nalogo in cilj, da pospešuje produkcijo le sortno izenačenega blaga za seme. Na splošno velja v tem pogledu pravilo, da se krompirjev nasad že pri prvem pregledu izključi od priznavanja, če se ugotovi več kakor 1.5% tujih tipov na za priznavanje prijavljeni krompirjevi njivi.

Veliko važnost in skrb polaga postopek priznavanja tudi na **zdravje krompirja**. Če bi se pri prvem pregledu pojavile v večji meri razne bolezní na listih in steblih, kakor n. pr. krompirjev palež, zavijanje listov, kodranje listov, ovenelost listov itd., tedaj je razumljivo, da taki nasadi niso na splošno sposobni za priznavanje, ter jih mora komisija odkloniti, če ugotovi, da je približno 10—15% rastlin napadenih po prej omenjenih boleznih. Pri nevarnejših boleznih pa se ta odstotek zmanjša na 5—7%, ker ni pod nobenim pogojem priporočljivo, da bi se s takim semenom še razširjevale bolezní pri naših krompirjevih sortah.

Odstotnost je ugotoviti na ta način, da korakamo vzdolž po vrstah ter po preštetju 10 grmušelnov v eni vrsti menjamo, odnosno začnemo s štetjem v sosednji vrsti, tako da se pregled in ugotovitev izvrši v stopničastem pravcu prijavljenega nasada.

Vse bolne in slabe rastline je že pri prvem pregledu **odstraniti** iz nasada. Komisija zabeleži število po že prej omenjenih boleznih obolelih rastlin, kakor tudi število še drugih bolezní, ki so se pojavile v nasadu.

Drugi pregled krompirjevih nasadov, ki se vrši, ko začne krompir dozorevati, se pa nanaša na ugotovitev sledečih lastnosti, in sicer:

1. na izenačenost in število krompirjevih gomoljev izpod poedinih grmušelnov,

2. na pojave poedinih bolezni na krompirjevih gomoljih,

3. na ugotovitev razširjenosti bolezni na listih in steblih, ki so se ugotovile in pokazale že pri prvem ogledu.

Komisija namreč izkoplje izpod poedinih grmušelnov krompirjeve gomolje, da se prepriča o izenačenosti, o številu in o debelosti gomoljev. Preišče jih tudi na njih zdravje, predvsem pa je treba ugotoviti bolezni, kakor krompirjev rak, krompirjev palez, gniloba, povzročena po bakterijah ali glivicah, bakterioza cevnic povezokov itd. Razumljivo je, da morajo biti gomolji izpod poedinih grmušelnov po številu in po debelosti konkur mogoče izenačeni, orez krasti in da se pri prerezu ne najde črnega klobarja, ki bi posvedočil, da je krompir napaden po bolezni, ki jih povzročajo givice ali pa bakterije.

Nasad se na splošno **ne prizna**, če se pri tem pregledu ugotovi več kakor:

2% obolelih gomoljev po bakteriozi,

3% obolelih gomoljev po krompirjevem paležu,

3% obolelih gomoljev po krastah,

0% obolelih gomoljev po krompirjevem raku,

4% poškodovanih gomoljev po objedi in ogrcih ali pa

5% skupaj po raznih boleznih obolelih gomoljev.

Pri drugem pregledu se nadalje ugotovi **celotni vtus nasada**. Pri tej določitvi se upošteva najprej belezke od prvega pregleda glede izenačenosti v rasti, jakosti in oujnosti poedinih grmušelnov in nato se se oceni pri izkopavanju krompirja izenačenost po številu in debelosti izpod poedinih grmušelnov izkopanih gomoljev. Zelo merodajno za ocenjevanje celotnega vtusa je tudi zdravje in zaplevelost krompirjevega nasada. Če je v nasadu veliko obolelih rastlin in če je njiva zapleveljena, tedaj nudijo taki krompirjevi nasadi žalostno sliko za komisionelno presojo prijavljenega krompirjevega nasada. Pravočasno in skrbno okopan in osipan krompir pa veliko pripomore v tem pogledu k boljši oceni.

Za pridobivanje zboljšanega krompirja so tudi zelo važne **shrambe**, kjer se sprav-

lja krompir čez zimo. Shrambe za semenski krompir morajo biti zračne in ne pretope. Dobro so kleti, kjer se da uravnati temperatura potom odpiranja in zapiranja oken na 4° C. Tople kleti niso primerne, ker začne krompir prezgodaj odganjati ter pri tem trpi njegova semenska vrednost. Za spravlanje krompirja se priporočajo tudi podsignice, izkopane v suhi zemlji, kjer se krompir velikokrat še boljše ohrani, kakor v kletih. V vlažni zemlji pa krompir v podsignicah rad gnije, zato se jih v takih legah ne more priporočati.

Po teh dveh ogledih morajo poslati oni lastniki, katerim ni bil nasad odklonjen na mestu samem od priznavanja, vzorec 100 do 150 gomoljev Kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljano. Po preiskavi vzorca po tem zavodu in na podlagi ugotovljenih ocen o priliki pregledovanja krompirjevih nasadov spozna osrednja komisija za semenogojstvo, ali je pregledan krompir sposoben ali pa ni sposoben za seme. V primeru, da je sposoben, **se krompir prizna**, ter izstavi lastniku potrdilo o priznavanju, ki potem lahko proda priznan krompir za 10 do 25% dražje kralj. banski upravi.

Na ta način in v tem zmislu se vrši priznavanje posevkov in nasadov, katerega namen je, da ugotovi iz ocene rastlin za časa rasti in iz ocene njih semena pravo semensko vrednost za priznavanje prijavljenih posevkov in nasadov. Ta načela pri pridobivanju zboljšanega semena so že zasledovali stari Rimljani, ko so jemali od največjih klasov najtežje zrnje za seme. Ocenjen je bil torej že klas zunaj na polju in ocenjeno je bilo zrnje, iz česar je razvidno, da so stali v tem pogledu daleč pred nami, ker moramo na žalost priznati, da se pri nas jemlje še vse povprek za seme. Gleda se kvečjemu pri nabavkah na čistoto semena, dočim se na kalivost, na zdravje, na pokolenje itd. semena ne polaga še nobena vrednost. Priznavanje bo v tem pogledu marsikaj zboljšalo. Predvsem bo s tem postopkom ugotovljeno, ali imamo v Sloveniji nekaj dobrega semena, katerega lahko priporočamo posestnikom za setev, kateri danes v največih krajih ne vedo, po katerih smernicah naj bi pridobivali, odnosno kje naj bi si nabavljali zajamčeno dobro semensko blago.

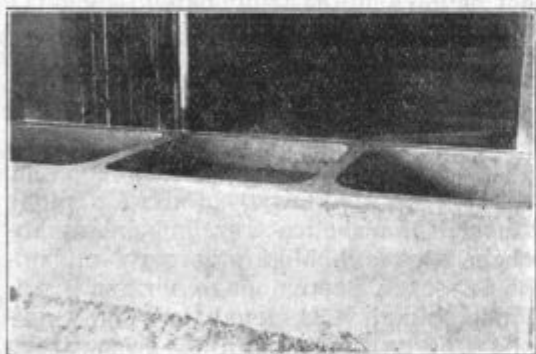
O uspehih s kislo krmo.

Lipovec Janko,

(Dalje in konec.)

G. Škoberne je uredil silos na dva predala po 10 m³ in ima že dveletne izkušnje s kislo krmo. Pri uporabi kisle krme je **povečal število glav živine** od 6 na 10 pri isti površini zemlje. Upa, da bo mogel število živine še povečati v zvezi z ureditvijo umetnih travnikov in vzornega gnojišča.

V jeseni pri prehodu od zelene na suho krmo, je padla poprej mlečnost njegovih krav za polovico. Sedaj pa takoj, ko mu zmanjka zelene krme, poklada goveji živini kislo krmo in s tem obdrži mlečnost na isti višini. Pri krmljenju s silažo je bila živina spomladi mesnata z lepo svetlo in kratko dlako. Opazil je, da je tudi mleko bilo boljše, ker je imelo več maščobe.

Sl. 53. Kmetijski silos s tremi jamami na posestvu lendavskega sreskega kmet. odbora v Žitkovcih.

Največ pa je pridobil s silosom na **količini in kakovosti gnoja**. S tem, da pridelava več gnoja, gnoji travnike in polja bolj izdatno in s tem poveča pridelke drugih sadežev.

Izredno zadovoljen je, da more sedaj na mali površini zemlje pridelati **velike množine dobre krme**. Poleti mnogokrat ne more koristno porabiti zelene krme, niti je posušiti; zato jo pa z uspehom shrani v silosu za zimo. Na dobro pognojeni zemlji pridelava na 1 m² toliko krme, da z njo lahko prehrani na dan 1 glavo velike živine.

Lani je sejal tudi sončnice za kislo krmo. Ker imajo **sončnice krajšo vegetacijsko dobo** kot koruza, jih je sejal 3 tedne pozneje v ržišče, da jih je potem lahko

mešal pri polnjenju silosa s koruzo. Navdušen je bolj za koruzo in bo sončnice sejal le tedaj, ko se bo bati suše.

Zgradil je tudi silos za svinje z 2 m³ prostornine. Predlanskem ga je napolnil z zrezano zmesjo pese, korenja in jesenske detelje. Lani je uporabil za kislo krmo samo rezance buč. Obakrat se je silaža dobro obnesla. Posebno starejše svinje žro silažo zelo radi in jim ta nadomestuje pašo pozimi.

Silos zapre neprodušno s plastjo ilovice kakor pri silosu za govejo krmo. Zaradi velike sočnosti buč, je stopila voda tudi nad plast zemlje. V bodoče bo treba med sočno krmo mešati tudi bolj suho krmo ali pa dati na dno silosa nekaj plev, ki bodo popile odvišno vlogo. Drugi posestnik, ki ima tudi silos za svinje v zaprtem prostoru, mi je zatrjeval, da silosa ni zaprl z ilovico, temveč je nalil na krmo toliko vode, da je bila krma popolnoma zavarovana pred zrakom. Krma se je dobro skisala in se ni pokvarila.

Iz navedenega sledi, da **imajo kmetijski silosi v teh krajih zelo blagodejen učinek na razvoj kmetijskega posestva**. Pridelovanje kisle krme se je povsod odlično obneslo. Silose bo treba v bodoče še bolj razširiti.

Razno.

2. maja je bila močna slana, ki je napravila na žitu (rži) precej škodo. Zlasti so trpeli vzhodni kraji banovine, kjer je bila vegetacija že močno napredovala. Pišejo nam iz ljutomerskega sreza, da so v semenskem in učnem travišču trpele zlasti pasja trava in laška ljuljka. Pasja trava, ki je poglala latje, je popolnoma pomrznila. Laška ljuljka pa do polovice. Nič pa ni slana škodovala nasadu travniške bičnice, zlatega ovsa in angleške ljuljke. Drugod po banovini v tem pogledu ni bilo nobenih pritožb. Trave še niso bile tako odgnale, zato škoda ni bila velika ali pa je sploh ni bilo. Takoj po slani so kmetovalci splošno mislili, da bo malo sena. Sami smo opazovali, da so bili vršički listov pasje trave in fr. pahovke osmojeni. Tudi detelje so trpele. Toda splošno se je ruša zadnje tople dni tako popravila, da je ponekod košnja le malo slabša od lanske, drugod nje enake, ponekod pa celo boljša. Prva košnja detelje je bila splošno slaba.

Pegavost fižola. Ponekod je nastopila prav močno pegavost fižola, ki jo povzroča glivica *gleosporium lindemuthianum*. Ta glivična bolezen napade steblo, list in strok fižola. Pojavijo se vdrtje pege, temne barve, grmi venejo in se celo posušé. Vlaga in gosta setev pospešujeta razvoj bolezni.

Bolne rastline porujte in sežgite. Skropite fižol z 2% bakreno-apneno brozgo. Sadite le zdravo seme z zdravih njiv. Seme razkužujte z uspulom. Kolobarite!

Priznavanje semena je v polnem teku. Prijavljenih je 140 nasadov krompirja in posevkov žita. Mnogo smo jih že pregledali. Ostalo pride na vrsto najpozneje do 10. julija.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

O odmiranju marelic.

Jos. Priol.

V zadnjem času se slišijo neštete pri-
tožbe, da se suši marelično drevje v ta-
kem obsegu, kakor tega prej leta in leta
ni bilo opazati. Zato ne bo odveč, ako
poskušamo ugotoviti na kratko nekatere
činitelje, ki so najčešči povod odmiranja
tega sadnega plemena.

Sl. 54. Posledice letošnjega zimskega mraza pri visokodebelni marelici: koža na deblu počena, polovica krone usahle; drevo je izgubljeno.

Predvsem ne smemo pozabiti, da je marelica v vsakem pogledu zelo zahtevno sadno plemo in uspeva le v prikladnem, ne prevlažnem podnebju, v zavetnih, gorkih legah ter v rodovitni in bolj suhi zemlji, ki vsebuje dovolj apna. Na vlažnih, nepropustnih glinastih tleh, kakortudi v legah, kjer je januarja in februarja navadno gorko vreme, kateremu slede v marcu in aprilu običajni nazimki,

marelice ne dočakajo posebne starosti.

Pogostni vzrok propadanja marelic je **močno in enostransko gnojenje z dušičnatimi gnojili**, zlasti pri mlajšem drevju. Straniščenika in gnojnice marelica ne prenaša ter postane po takem gnojenju kmalu smolikava, s čimer je njena usoda zapечатena. Zato je pametneje spravljati straniščenik na kompost, da se dobro razkroji ter gnojiti rajše s tako izboljšanim kompostom, ki bo sedaj toliko več zalegel. Kakor koščičarji vobče, je tudi marelica **nadvse hvaležna za apno**, s katerim ne kaže štediti. Vsako tretje ali četrto leto raztrosimo na vsak m² površine pod drevjem $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg zdrobljenega žganega apna ali apnenega prahu in ga plitvo podkopljemo. Apno razkisa zemljo, jo napravi rahlo in propustno ter vpliva ugodno na popolnejšo zrelost lesa jeseni, s čimer ga varuje pred pozebo in smoliko.

Smolika je bolezen, ki uniči leto za letom na tisoče mareličnih dreves in se je naši sadjarji upravičeno najbolj boje. To bolezen povzročajo najčešče: neprikladna zemlja in lega, enostransko gnojenje z dušičnatimi gnojili, pomanjkanje apna v tleh, pretirano obrezovanje, poškodbe korenin in nadzemskih delov, zimska in spomladanska pozeba, dolgotrajna suša, izvestne drobnoživke (bakterije) in dr. Po mojih izkušnjah je marelica v srednji- in visokodebelni drevesni obliki odpornejša za smoliko in druge bolezni nego v raznih pritličnih oblikah. Ob stenah jo gojimo boljše kot naravni špalir, ki ga ni treba mnogo obrezovati in ostane zato toliko bolj zdrav in rodovit. **Proti odmiranju posameznih vej v suhih poletnih mesecih učinkuje prav dobro večkratno izdatno zamakanje s prestano vodo, v kateri raztopimo nekoliko superfosfata.** Za zamakanje so hvaležni zlasti marelični špalirji ob stenah v vročih sončnih legah. Tukaj se rado dogaja, da se zaradi pomanjkanja vlage zamaše dovodne cevi v deblu in vejah, po katerih se pretakajo sokovi, nakar se posuše zaradi smolike posamezne veje ali tudi celo drevo. Drevje, ki mu ne primanjkuje v poletnih mesecih vlage v zemlji, je tudi za zimski mraz odpornejše nego ono, ki se je moralo boriti s sušo.

Eden glavnih vzrokov, da odmirajo letos marelice v takih množinah, so po mojem mnenju **svojevrsne podnebne razmere v letošnji zimi in spomladi.** Dočim je bila zima razmeroma ugodna, je padla dne 11. februarja temperatura nenadoma ma

21.6° C pod ničlo, nakar se je dvignila zopet kmalu blizu 0. Ker se zaradi nenadnega ostrega mraza notranji deli debela niso mogli skrčiti v isti meri kot zunanji, je skorja na mnogih debelih počila in so nastale občutne rane (slika 54.). Pa tudi pri onih drevesih, pri katerih mraz ni pustil tako vidnih vnanjih znakov, so nastale več ali manj občutne notranje poškodbe, ki jih zunaj sicer ne opazimo, so pa vendarle vzrok, da se sokovi ne morejo neovirano pretakati, kar ima za posledico, da začnejo vsihati posamezne veje ter pogine končno celo drevo. **Huda spomladanska pozeba** v prvih dneh meseca maja je vsled zimskega mraza že itak močno zrahljane marelice tembolj prizadela ter njih pogin v znatni meri pospešila.

Navedenim vremenskim neprilikam se je pridružil končno še vrtni zavrtač (Xyleborus dispar), ki je uničil v poslednjih letih v Dravski banovini tisoče in tisoče sadnih dreves in povzročil s tem ogromno gospodarsko škodo. Tega nevarnega škodljivca sem našel letos tudi v številnih mareličnih deblih, ki sem jih prejel iz raznih krajev za ugotovitev vzroka odmiranja. Ker je nevarnost, da se bo vrtni zavrtač v bodoče še bolj razpasel, ne preostane drugega, kakor da ga začnemo z vso vne- mo zatirati. Ker se ta zajedalec krepkega in rastnega drevja ogiblje, imamo proti njemu v rednem in izdatnem gnojenju in obdelovanju zemlje najuspešnejše obrambno sredstvo. Drevje, ki je v količkah večji meri napadeno, pa brez odlašanja izkopljimo in sežgimo! Tako bomo uničili v njem nahajajoče se zavrtačeve ličinke, odnosno hroščke ter preprečili nadaljnje razširjenje po sadonosniku. Tudi mazanje zdravih debel z drevesnimi karbolineji (arborin, dendrin, neodendrin) v začetku aprila in koncem junija, ko hrošči prvič in drugič izroje, odvrtača zavrtačeve samice, da ne navrtajo drevja za odlaganje jajčec.

Z upoštevanjem opisanih kulturnih in preprečevalnih ukrepov bomo mogli rešiti v bodoče marsikatero drevo, ki bi nam sicer šlo po zlu v najlepših letih, ko je začelo komaj roditi.

Ali kaj pomaga zatirati škodljivce?

A. L.

Ce se reče dekli ali gospodinji: „Zatirajte to golazen“, se dobi navadno izgovor: „e, saj je vse zastoj, saj nič ne pomaga.“

Ali res ne? Naj navedem samo nekaj malega. Na vrtu imam štiri grme onih vrtnic, ki tudi pozimi na prostem ostanejo. Vsako spomlad, kakor hitro so pognale popke, je bilo kar po dve, tudi tri zelenih gosenic na vsakem popku, ki so popek popolnoma izglodale. Ker me ni služkinja ubogala, sem moral iti sam v boj zoper te uničevalke. Vsak drugi dan sem skrbno pregledal vrtnice. Koliko je bilo te golazni! — Prihodnje leto jih je bilo malo manj, a vendar še veliko. Tretje leto manj, letos, četrto leto, sem pa na vseh štirih grmih našel samo dve.

Na zelnatih sadikah je bilo pred tremi leti vsepolno tistega „šuštarka“ z rdečim plaščkom pa črne črte vmes. Kako sadike objeda in uničuje! Zatiral sem jih in popolnoma zatrl. Letos ni bilo nobenega.

Krvava uš se je bila po sadovnjaku močno razširila. Lansko spomlad smo vsa drevesa dobro z arborinom poškropili. Nobene zalege ni več!

Na mladih češpljah, tudi na trti, celo na leščki je bilo polno kaparja. Smrt temu kvarljivcu! Pregledal sem vsa mlada drevesca — starih se navadno ne loti — in tiste kapce potrl, v drugič in v tretjič ter se mi zdi, da sem ga domalega uničil.

Koncem julija, začetkom avgusta pride metulj — kapusov belin. Koliko zalege mi je lani na zelju in karfijoli na spodnjih listih napravil. Ko bi bil pustil, da bi se bile gosenice izglele, ostalo bi bilo le golo reberje, če že ne vse oglodano, pa vse onesnaženo. Od začetka se človeku malo gnusi to zatirati. A misel na korist, tudi to premaga. Vse je zdravo ostalo!

Na travniku se je prav močno razširila škodljiva rastlina — konjsko ščavje jo imenujejo. Raste visoko kakor kislica, cvetov in seveda semena pa ima gotovo pet do sedem sto. Že tretje leto ga uničujem. Ko je še rastlina zelena, se mora porezati. Korenine se potem posuše ali v zemlji segnijo. Letos ga je dve tretjini manj!

Ali uničevanje škodljivcev kaj pomaga?

Vinarstvo in kletarstvo.

Vinogradnikova opravila meseca julija.

Jos. Zabavnik.

1. V vinogradu.

Vinska trta je ta mesec še v najbujnejši rasti. Grozdje se naglo razvija. Podani so najugodnejši pogoji za razvoj raznih boleznih vinske trte, predvsem peronospora na listju in grozdu ter oidija. Zato moramo tem najhujšim sovražnikom vinske trte posvečati vso pozornost, da ohranimo trs in grozdje zdravo. Z galico

sicer moramo štediti, ker je draga, toda ozkosrčno pri tem ne smemo postopati, ker bi ravno pri škropljenju zoper peronosporo prevelika štednja z galico bila na nepravem mestu. Letošnji junij je bil izredno suh. Najbrže bo pa zato julij bolj vlažen, a ravno vlaga je važen predpogoj za širjenje peronospore. Škropimo torej pridno. Pri vsakem škropljenju gledajo na to, da poškropimo predvsem spodnjo stran trsnega lista in kabrnke, oziroma grozdje. Čim se je grozdje po cvetu obrišalo, ga poškropimo še posebej. Zapomnimo si to za bodoče, ker je ta čas letos že za nami. Navadno 1% galično-apneno škropivo zadostuje, posebno za prvo in drugo škropljenje. Za tretje in četrto škropljenje meseca julija in za škropljenje grozdja vzamemo 1½% škropivo. Škropivo naj bo vedno sveže. Če nas pri škropljenju zaloti dež, ki neposušeno škropivo s trsa izpere, moramo škropljenje takoj ponoviti. Mlade nasade in trsnice škropimo tedensko z močnejšim škropivom.

Zoper oidij žveplamo s fino zmletim žveplom ob lepem, suhem, sončnem vremenu. Priporočljivo je žveplo, pomešano z do 3% modre galice, posebno za položaje, kjer peronospora tudi grozdje rada napada. Za popoln uspeh žveplanja je predpogoj lepo, suho, sončno vreme, kadar žveplamo in dober nahrbtni žveplalnik, ki fino nese. Važno je pri žveplanju, da dobi vsak grozd svoj del žvepla v obliki žveplene megle. Po grozdju na debelo nasuto žveplo in žveplanje po rosi grozd sežge. Žveplanje ponovimo po potrebi.

Važno delo meseca julija v vinogradu je nadalje vez. Vedeti moramo, da trsov list producira le, če je izpostavljen zraku in sončni svetlobi. Vse pri vezi skupaj potegnjeno trsovo listie in vani zavito grozdje je za vinogradnika izguba.

Vinograd ni travnik, zato proč s travo, ki se ravno julija po naših vinogradih tako bujno razvija.

Mlade nasade po potrebi okopajmo, pri tem odstranimo trsove koreninice, ki so nognale iz ceniča. Cepišče naj bo od sedaj naprej tik zemlje na zraku, da se rozgica, ki jo privežemo, utrdi in da lahko popolnoma dozori.

2. V kleti.

Vino pustimo pri miru in ga pridno dohlajamo. Vina, ki v tiseni vsled preobilice sladkorja ali s kakega drugega vzroka niso povrela, sedaj vrejo. V takih primerih

nastavimo kipelne vehe in skrbimo za skrajno snago v kleti. Držimo vinske kleti hladne, zračimo jih ob hladnih nočeh. Prazno vinsko posodo držimo pod žveplom, da se nam ne pokvari. Kjer se obeta bogata vinska letina, je misliti na popravilo stare vinske posode, ki zadnji dve leti ni bila v rabi, ker sodarji sedaj z delom niso preobloženi, kakor navadno pred trgatvijo.

Zborovanje vinogradnikov v Ormožu.

Poročilo o občnem zboru Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in o vinarskem kongresu, ki sta se vršila letos v Ormožu.

Vedno v drugem kraju se enkrat na leto zberejo slovenski vinogradniki, organizirani v Vinarskem društvu, da obravnavajo o nujnih vprašanjih svoje stroke. Zaradi preobsežnosti materiala, ki so ga zborovalci obravnavali v Ormožu, in pičlega prostora v našem listu, poročamo o poteku teh zanimivih zborovanj le v izvlečku.

1. junija 1935. se je pred občnim zborom vršila seja glavnega odbora VD. Kmalu na to se je vršil občni zbor, ki je trajal polnih pet ur. 2. junija 1935. se je vršil vinarski kongres. Občni zbor in vinarski kongres je vodil predsednik Lovro Petovar. Uvodoma je izpregovoril:

Preteklo leto nas je zadežala najhujša nesreča. Zločinska roka nam je ubila našega modrega, res ljudskega vladarja, Velikega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. S srečno roko je vodil naš narod, izravnal je z največjo ljubeznijo spore med nami. Neumorno je bilo njegovo delo za ohranitev miru. Padel je kot junak ob velikem delu v prid svoje tako ljubljene domovine. Mi bomo vedno in povsod izvrševali njegovo zadnje ustno sporočilo „Čuvajte Jugoslavijo“. V blag spomin, pa prosim, da mu zakličemo trikrat Slava.

Nastopil je mladi kralj vladavine Jugoslavije, kralj Peter II. Dal Bog, da ostane krepak in zdrav, da srečno dočakamo čas, ko bo vzel državno krmilo sam v svoje roke. Obljubljamo mu zvestobo. Življo!

Poslali so se: Brzjav udanosti Nj. V. kralju Petru II. in brzjavni pozdravi ministrskemu predsedniku, kmetijskemu ministru in banu. Po običajnih otvoritvenih formalnostih in pozdravih je predsednik podal svoje poročilo. Naglasil je med drugim, da vinogradniki nimajo nikjer odločilne besede: ne v narodnem predstavništvu, ne v banovinskem svetu, in ne srezu ter občini, ker so povsod v manjšini. Vselej se križajo interesi vinogradnikov z interesi vseh drugih. Če to upoštevamo, lahko pravilno ocenimo naše delo. Naši uspehi bi bili gotovo večji, če bi bili bolj in šte-

vilneje organizirani. Vkljub temu so doseženi uspehi omembe vredni. Vse naše zahteve so upoštevane v projektu novega zakona o pospeševanju vinarstva in sadjarstva, ki ga je izdelala posebna komisija v kmetijskem ministrstvu. Poročal je o poteku in pridobitvah vinarskega kongresa meseca marca v Vrsču in je naglasil nov načrt za naše bodoče delo.

Tajnik J. Zabavnik je podal obširno poročilo o delovanju VD v preteklem poslovnem letu. Omenil je, kaj vse se je storilo v zadevi trošarine na vino in žganje, propagande za večji konsum sadja in grozdja, banaškega in dalmatinskega vina, ki se ga toliko uvaža k nam, bolezní stržena na trsu, zatiranja šmarnice, izterjevanja davkov, uredbe o viničarskem redu itd. Nadalje je poročal, da šteje VD danes 2863 vpisanih članov; zaradi krize je število plačujočih članov do l. 1933, silno nazadovalo, vendar se kaže v zadnjem času, navzlic težavnemu položaju vinogradnikov, naraščanje zmisa za organizacijo in se je lani, zlasti pa letos število plačujočih članov zopet dvignilo, kar pa je še vedno premalo v primeri z nalogami, ki jih naj vrši VD.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da so znašali v preteklem poslovnem letu:

Dohodki	38.487.92 Din
Izdatki	16.097.40 Din
Saldo	22.390.52 Din

(Dalje prih.)

Živnoreja in mlekarstvo.

Izdelovanje dobrega masla v domačnosti.

Fr. Pavlica.

(Dalje.)

Pribiranje smetane naravnim potom.

Kjer ni pri hiši posnemačnika (ga našim gospodinjam tudi ne priporočam), se smetana pridobiva naravnim potom z nalivanjem mleka v latvice ali pa v nalašč za to izdelane posode.

Pri pobiranju smetane naravnim potom, moramo posvečati posodi največjo pažnjo. Posoda naj bo iz dobrega materiala, ne okrušena ali zarjavela, pa tudi praktična v pogledu čiščenja. Ponekod se poslužujejo za nalivanje mleka lončene posode, drugod pločevinaste ali emailirane. Zopet na eni strani vidimo visoke piskre z ozkim grlom, drugod latvice ali tudi še prav stare pločevinaste posode, izdelane po švedskem načinu. Priporočal bi latvice iz dobre pločevine, v katere se mleko nalije v nizke plasti, tako da sme-

tana lažje in hitreje pride na površje. Okrušena, zarjavela in taka posoda, ki se ne da čistiti, je največkrat vzrok, da ima pozneje maslo neprijeten duh in slab okus. To velja tudi glede zbiranja smetane potom posnemačnika. Smetano je spravljati samo v dobro posodo.

Iz latvic pridobljena smetana je že precej okisana, ker se navadno pobira šele drugi dan. Pogrešno je čakati s pobiranjem smetane tako dolgo, dokler se tudi mleko popolnoma skisa. Tako smetano navadno preraste že tudi plesen, kar ima za posledico zelo slabo maslo.

Ker tudi v tem primeru ne pinimo vsak dan, zbiramo smetano po več dni za eno gnetenje. Tudi okisano smetano postavimo vselej na hladno mesto, dokler se ne zbere dovoljna količina. Vsak dodatek nove smetane, moramo dobro premešati, da polagoma vsa enakomerno zori. Smetano hranimo v čistem, zračnem prostoru in ne v kakí zatohli shrambi, kjer se spravljajo vsakojaka živila. Da se ne bi smetana onesnažila, pokrijemo posode s čistimi platnom ali z nalašč za to pripravljenim pokrivalom, ki mora imeti odprtino za zračenje.

Pred pinjenjem je pač glavno ugotoviti, ali je smetana pravilno kisla. Iz premalo kisle smetane ne dobimo dovolj masla in je slabše kakovosti. Biti na ne sme smetana tudi prekisla, ker tudi to slabo vpliva na izdelek.

(Dalje prih.)

Živalske kužne bolezni v slikah.

Dr. Veble.

(Dalje in konec.)

Naslednje slike ponazorujejo način prenosa kuge na zdrave prasiče. Naslikan je najnavadnejši način širjenja te bolezni. Kmetovalcu pogine na paši ali pri pregonu na sejm prasič za kugo. Truplo poginulega prasiča pusti v grabi ob cesti, kjer ga raznesejo na vse strani, deloma živali, deloma voda in ljudje (popotniki, cigani). Na stotine je različnih možnosti in nevarnosti, ako mrhovine poginulih živali pravilno ne zakopljemo na mrhovišču. Slika 55. lepo predočuje nov način okužbe s svinjsko kugo potom prodaje okuženih svinj in njihovega preгона na sejm. sl. 56. nam kaže, kako širijo kugo cigani in končno 57. ponazoruje koristnost cepljenja.

Sl. 55. Kako se raznaša svinjska kuga.

Ne prodajaj bolnih in sumljivih svinj!

Svinje pričnejo poginjati za svinjsko kugo, a na oko še zdrave ali že okužene živali prodaja lastnik prekupčevalcu, ki jih potem proda ali goni na sejem. Take svinje okužijo veliko število drugih zdravih svinj.

Sl. 56. Kako se raznaša svinjska kuga.

Ne dajaj ciganom poginjenih živali!

Sl. 57. Kako zatiramo svinjsko kugo.

Cepljenje svinj se vedno izplača.

Necepljene svinje poginjajo in upropaščajo svinjerejo.

Slednje je zlasti v zadnjih dveh letih izpopolnjeno ter istotako uspešno kot cepljenje proti rdečici. Ima le eno neugodnost, da je cepivo še drago, skoraj trikrat dražje kakor rdečično. To seveda ovira njegovo splošno uporabo, vendar je pa za imovitejšega svinjereja že to tolažba, da ga imamo. Z njim mu je dano v roko zanesljivo orožje proti tej morilki in nevarni rušilki našega narodnega premožerja.

Razno.

Rodovniških premovanj pri sel. edinicah bo letos manj, ker odpadejo pri 2 zvezah, ki imajo zvezne razstave. Pa tudi pri ostalih zvezah se je moralo število premovanj znižati vsled pomanjkanja sredstev in tudi z razloga, ker se letos niso mogle več upoštevati one edinice, ki ne vodijo dovolj doslednje preizkušnje molže. Tako bo letos deležnih premovanj vsega 17 edinic na 17 krajih. Banovinski prispevek ni več kakor dosedaj odmerjen po številu vpisanih krav, temveč letos prvič po številu krav, ki so bile v preteklem letu veljavno kontrolirane. Spored premovanj je sledeč: 1. **Gorenjska cikasta pasma:** 30. avgusta v Zabnici tudi za Stražišče, 31. avgusta v Smledniku tudi za Medvode, 3. septembra v Moravčah, 4. septembra v Trzinu, 22. oktobra v Boh. Srednji vasi in 23. oktobra v Boh. Bistrici. 2. **Sivopšenična pasma:** 23. septembra v Špitaliču, 24. septembra v Vitanju in 25. septembra pri Sv. Juriju

pri Celju. 3. **Dolenjska sivorjava pasma:** 20. avgusta v Zagorju, 21. avgusta v Boštanju, 24. avgusta v Vel. Poljanah, 27. avgusta v Strugah in 28. avgusta v Ambrusu. 4. **Slovenska bela pasma:** 16. septembra v Šmartnem pri Slovenjgradcu, 17. septembra v Šoštanju in 18. septembra v Mozirju.

Zvezne razstave imata letos 2 pasmi, in sicer zveza selekcijskih društev za ormoško cikasto govedo v Ormožu. Razstava bo o priliki obrtno kmetijske razstave v Ptuju in bo otvorjena najbrže v **soboto, 28. septembra**. Nadalje ima zvezno razstavo tudi zveza selekcijskih društev za svetlošasto govedo v Murski Soboti. Čas in kraj še ni dokončno določen.

Selekcijske zveze so imele v poslednjem času redne seje, na katerih so obravnavale svoje tekoče posle, zlasti pa priprave za premovanja in zvezne razstave. Seje so bile: 26. junija v Ormožu, 27. junija v Mariboru, 3. julija v Ljubljani za dolensko zvezo in 4. julija prav tako v Ljubljani za gorenjsko zvezo. Na vseh je zastopal kralj. ban. upravo živ. referent.

Gorenjska selekcijska zveza, kot zadnja je imela svojo redno letno skupščino v četrtek, 4. julija popoldne, v posvetovalnici Kmetijske družbe v Ljubljani. — Ponovno prosimo tajnike onih selekcijskih zvez, ki nam za „Kmetovalca“ niso poslali letnega poročila, da to čimprej storijo. (Gorenjska, Ormož, Murska Sobota.)

Peteline in jarčke, štajerske pasme, po zelo znižani ceni, bo banovina razdelila zopet v jeseni.

Kmetovalci in zlasti šol. vodstva se opozarjajo, da je sedaj čas za vlaganje prošenj. Vsa potrebna navodila in obrazce prejmejo zanimanci brezplačno pri sreskih kmet. referentih. Porazdelilo se bo le brezhibno blago od naših najboljših rejcev, ki že več let vodijo z uspehom preizkušnjo nesnosti, tako glede števila, kakor glede teže jajc. Razen tega se gleda na to, da so petelini najmanj 2,25 kg, a jarchke 1,90 kg težki. Zanimanci plačajo za vsakega petelina 10 Din in za vsako jarchko po 20 Din. Prošnje je takoj vložiti; na prepozno vložene prošnje se ne more ozirati.

Posvetovanje živinorejskih strokovnjakov Dravske banovine je bilo na pobudo ministrstva za kmetijstvo v sredo, 10. julija, v posvetovalnici Kmetijske družbe v Ljubljani. Obravnavala so se vsa vprašanja, ki so v zvezi z izvajanjem zakona o pospeševanju živinoreje.

Kokošjerejska središča za plemensko odbiro štajerske kokoši ima Dravska banovina pri najboljših zasebnih perutninarjih in na kmetijskih zavodih z namenom, da vzgajajo dobro plemensko blago, zlasti jajca za valjenje in peteline za razširjenje med narod. Med središči je nekaj starih preizkušenih rej, a tudi nekaj mlajših rejcev. Da se dokončno ugotovi, katero rejsko središče je v vsakem pogledu popolnoma na višku, je kr. banska uprava odredila komisijski ogled, ki se je pretekli mesec pričel in se bo nadaljeval, dokler ne bodo ocenjena vsa središča, s katerimi banovina sodeluje. Pri tem se postopa zelo strogo in bodo priznani le res najboljši rejci, pri katerih je plemensko blago in selekcijsko delo najbolj dovršeno. Tem se bo v bodoče plačevalo tudi višje plemenske cene, kakor ostalim dobrim rejcem, ki še niso priznani. Ko bo enkrat dovolj priznanih središč, se od drugih blaga sploh ne bo kupovalo. Ko bodo izdani odloki o priznanju, bomo objavili imena priznanih rejskih središč.

Gozdarstvo.

Julij (mali srpan).

Ing. V. Novak.

Narava.

S sv. Jakobom se približuje poletna vročina, ki je običajno najhujša v pasjih dneh od 23. julija do 23. avgusta. V gozdu cvete še nekaj drevja, ki je vzcveto junija.

Drug za drugim pa dozorevajo: črešnja, jesen, bela vrba, bezeg, krljika in borovnica.

Ptice so prestale gnezditi in se začno skubsti. Mladi vrabci se v jatah spreletavajo.

Vzgajaj!

Koder prerašča mlade nasade plevel, ga trebimo, preden osemeni.

Doraščajoče gozde čistimo sušic in porrtic. Suho drevje klestimo.

Prebiraje izsekavamo bolna, ranjena in gnila drevesa ter ona, ki nam ne dajejo dosti haska. S preudarnim prebiranjem se da močno dvigniti vrednost gozda, ker se **prirastek** lahko **poviša**, **zaloga** lesa poveča in **kakovost drevja** izboljša. Ko se odstrani slabo in nekoristno drevje, se napravi prostor zdravemu naraščanju drevesnih vrst. Drevesa, ki smo jih rešili nevšečnih sosedov in zasenčenja, poženo v višino in se odebele. Ta izredni prirastek, ki se dobro vidi na letnicah posekanega drevesa, nastopi, ker dobi drevo več svetlobne hrane. Zato se imenuje **svetlobni prirastek**.

Da ohranimo v najboljši rasti najdonosnejše vrste dreves, moramo upoštevati lastnosti posameznih drevesnih vrst.

Za rast drevja so velikega pomena **tla**. Prav dobra tla zahtevajo: **hrast**, **jesen**, **brest**, **macesen**, **bukev** in **kostanj**. Manj izbirčni so **jelka**, **smreka** in **gladki bor**. Skromni glede tal so: **robinija**, **breza**, **jelša**, **tonoli**, **vrbe**, še skromnejši pa **gozdni in črni bor**.

Dalje ima vsaka drevesna vrsta drugačne potrebe po zračni **vlagi**. Mnogo mokrote potrebujejo: **jelša**, **breza**, **smreka**, **jesen**, **ielka**, **macesen**; z manj dežja izhajajo **bukev**, **gaber**, **javor**. Še manj moče potrebuje **hrast**, **brest** in **kostanj**, najmanj pa **gozdni in črni bor**.

Tudi glede **toplote** moramo poznati lastnosti raznega drevja. Naiveč toplote zahteva **kostanj**, **brest**, **hrast** in **črni bor**. Nekaj manj: **bukev**, **ielka**, **gozdni in gladki bor**. Še manj toplote potrebujejo: **breza**, **javor**, **jesen**, **ielša**, **smreka**, najmanj pa **macesen** in **rušje**.

Obsečenja¹ prenesejo nekatere drevesne vrste manj druge več. **Jelka** na primer uspeva dolgo v senci, **smreka** je že mnogo bolj občutljiva, **macesen** pa sence sploh ne prenese.

* * *

Če se pojavi pri gozdnem drevju **semenko leto** (leto, v katerem rodi kaka drevesna vrsta posebno veliko semena), zrahljamo zemljo v gozdih, koder se seka na **oplojni način**.

¹ Glej „Junij“ v 11.—12. številki letošnjega „Kmetovalca“.

Izkoristi!

V gorah traja **poletna sečnja** še naprej. Tudi v močvirnatih krajih, kjer je sekanje mogoče le ob suhem vremenu, se sedaj seka in prebira.

Izvažanje lesa je omejeno vsled obilnega dela na polju.

V juliju je najprikladnejši čas za vodne zgradbe, za osuševanje zamočvirjenih predelov in za uravnavo bregov ob vodotokih.

Suho in po vetru podrtu drevje se **po-delava**.

Pri tesanju in napravljanju drv bomo najprej poizvedovali, v kakšnih dimenzijah se posamezni **lesni izdelki** najlažje spravijo v denar. Če je le mogoče, si bomo že v naprej priskrbeli zanesljivega kupca. Dimenzij za posamezne vrste izdelkov se bomo točno držali. Blago bomo čisto izdelali in ga strogo sortirali, t. j. ločili po vrstah izdelka in po kakovosti (dobro, srednje, slabo). Z lepo izdelanim in sortiranim blagom si pridobimo zaupanje odjemalca. Isto velja tudi za **drva**, ki naj bi bila en meter dolga.

Ščiti, varuj!

Z zatiranjem škodljivega gozdnega mrčesa nadaljujemo. Posajena drevesca, katera je napadel **rilčkar**, izpulimo in na varnem mestu sežgimo.

Lubadarja lovimo s pomočjo lovnih dreves. Vse po lubadarju okuženo drevje mora hitro iz gozda.

Meseca julija se ponoči spreletava metulj **smrekovega prelca** (glej sliko 58.). Ponednevi poseda na smrekovih, borovih in drugih deblih in leže na lubju jajčeca. Metulja je treba povsod uničevati, kjer ga zasledimo. Kadar pa se pojavi v večji množini, moramo to javiti oblastvu in zaprositi za hitro pomoč.

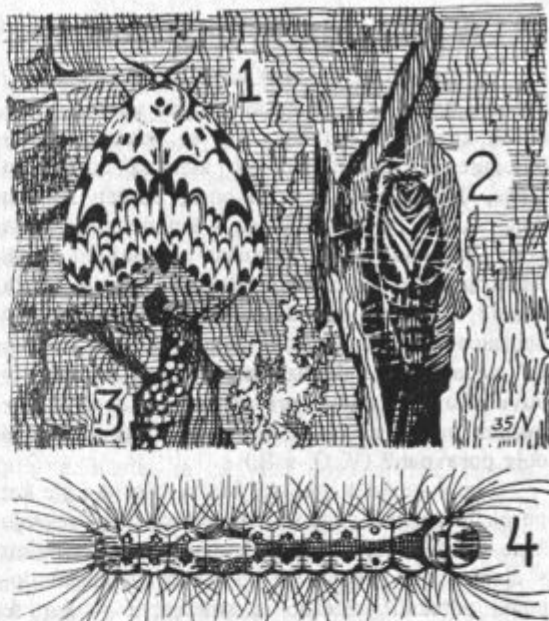
* * *

V juliju je posebno potrebno skrbeti, da ne nastane ogenj v gozdu. Z budnim očesom bomo spremljali gozdne delavce, pastirje in izletnike v gozdu. Vsled velike vročine je gašenje **požara** v gozdu ta čas zelo težavno.

Red.

Tudi v tem mesecu je pripraven čas za pregledovanje **mej** v oddaljenih in vlažnih krajih. Tam je sedaj tudi najboljša doba, da izmerimo debelino stoječih dreves (**klupiramo**) in jih preštejemo.

Ako si hočemo biti na jasnem, koliko lesa smemo vsako leto posekati, da pri tem ne načnemo glavnice gozda, moramo

Sl. 58. Smrekov prelec: 1. metulj, 2. buba, 3. jajčeca, 4. gosonica.

vedeti, koliko lesa vsako leto v našem gozdu priraste.

Prirastek v gozdu doženemo najlažje na ta način, da premerimo vse drevje nad 15 cm debeline. Nato **računamo vsebino**² vseh premerjenih (klupiranih) dreves, ki nam pove **zalogo lesa (inventar)** v gozdu.

Čez pet (deset) let klupiramo iznova vse drevje od debeline 15 cm navzgor in računamo zalogo lesa na isti način, kakor pred petimi (desetimi) leti.

Ako odštejemo od nazadnje izračunane zaloge lesa ono, ki smo jo dognali pred petimi (desetimi) leti, in tej razliki prištejemo ves les, ki smo ga posekali v dobi med prvim in drugim merjenjem, izvedemo, koliko je znašal prirastek v vmesnih petih (desetih) letih.

Prirastek za eno leto pa znaša eno petino (desetino).

Ako sekamo vsako leto toliko lesa, kolikor ga priraste, se ni bati, da bi gozd izkoriščali premočno, ker jemljemo iz gozda, kakor iz naložene glavnice, samo tekoče obresti. Dohodki iz takega gozda so trajni, in tako gospodarjenje z gozdi imenujemo **trajno**.

Za solastnike, občinske in še nekatere druge gozdove predpisuje zakon³ **trajno** gospodarjenje.

² Kako se računa vsebina stoječih dreves, je razloženo v knjižici: ing. A. Sivc: Poljudno navodilo za merjenje lesa. To knjižico prodaja Kmetijska družba. Cena je 12 Din.

³ Zakon o gozdih, § 56. in sledeči,

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 89. L. 1928. sem s svojo ženo pri kreditni banki v P. podpisal nekemu advokatu kot porok znesek 10.000 Din. Ker se odvetnik sedaj odteguje plačevanju obresti, zahteva banka od mene, da plačujem z ženo poleg obresti še tudi dolg. Jaz se bavim izključno s kmetijstvom, moja žena pa vodi butet. Prosim pojasnila: 1. Ali imam pravico do zaščite vsaj za polovico tega dolga? 2. Ali se da odvetnika potom odvetniške zbornice prisiliti, odnosno potom sodišča iztožiti, da plačuje svoje obveznosti in 3. ali je mogoče odvetnikove zasluge pri pristojnem sodišču rubežnim potom zaseči vsaj do polovice, dokler ni dolg poravnani? (V. G. v B.)

Odgovor: Ad 1. Ako ste bili za časa, ko ste kot porok in plačnik podpisali odvetniku dolg, s svojo ženo kmet, to je, da ste obdelovali zemljo sami ali s člani svoje rodbine in so Vašini obdačeni dohodki potekali pretežno iz kmetijstva — kar se razvidi iz višine davkov, predpisanih po posameznih davčnih vrstah — potem ste zaščiteni Vi in Vaša žena po uredbi o zaščiti kmeta, ako si pribavite pri pristojni občinski upravi tozadevno potrdilo, ki ga morate predložiti banki. Pravica do zaščite za polovico dolga Vam v primeru, da ste Vi kmetovalec, žena pa ne, ne more pristojati, ker ste vendat z ženo svoj čas prevzeli **solidarno celotni znesek** in ne deljeno, vsak na polovico. — Ad 2. Odvetnika Vi ne morete ne potom odvetniške zbornice in ne potom sodišča prisiliti, da plačuje redno banki svoje obveznosti. To je stvar banke same. Ako ste pa Vi poravnali njegove obveznosti pri banki, potem ga lahko sodnim potom prisilite, da Vam povrne banki poravnani znesek z obrestmi vred. Če živi odvetnik v ugodnih premoženjskih razmerah in ste prepričani, da se odteguje plačevanju iz zlonamernih razlogov, potem je pač umestno, da napravite ovadbo na advokatsko zbornico v Ljubljani, ki ga bo pozvala na odgovor in morebiti disciplinsko proti njemu postopala. — Ad 3. Na odvetniške zasluge v nedoločeni obliki, to je, ne da bi se označilo znesek in stranka, od katere ima odvetnik zahtevati gotovi znesek kot zaslužek, ne sme in ne more sodišče dovoliti rubeža. Š. S.

Vprašanje 90. Imam okrog 80 hl rdečega vina, ki sem ga v drugi polovici maja pretočil in je popolnoma čist, toda presladek. Pretočil sem, ker je pričelo kipeti in se kaliti. To vino sem nekoliko sladkal, in sicer decembra, torej prepozno. Ali bi smel dodati sedaj temu vinu vinske kisline in koliko na hl ter kako naj naprej ravnam z njim, da se mi ne pokvari? (A. G. v S.)

Odgovor: Ravnali ste napačno, ko ste zopetno spomladno vrenje s pretokom in morda še z žveplanjem zatrli. To vino bo prej ali slej zopet vrelo,

ker vsebuje še precej sladkorja in ker najbrže ni dosti močno. Z dodajanjem vinske kisline bi se sicer vrenje začasno ustavilo, toda vino bi s tem postalo sladko-kislo in zato še bolj neubrano in celo neprijetno. S popolnim povrenjem z lastnimi čistimi ali z naročenimi umetnimi glivami (te dobite pri kmet. kontrolni postaji v Mariboru ali v Zagrebu), bo sedanja sladkoba izginila, vino bo postalo močnejše in prijetno kislejše ter ubranejše in stanovitno. Če treba, dodajte pozneje nekoliko vinske ali citronine kisline, kolikor dotičnemu vinu prija, t. j. 30—40 g, nikakor pa ne čez 50 g na hl.

Fr. G.

Vprašanje 91. Rad bi poskusil zeleno gnojenje z lupino. Kje dobim seme? Kdaj se seje zimska grašica za seme? Ali se seje sama ali z ržjo? Kje dobim njeno seme? (J. A. v S.)

Odgovor: Seme lupine, in sicer bele, dobite na kmetijski šoli v Rakičanu. Zimsko grašico za seme sejte v zmesi z ržjo, pravtako kakor za krmo. Lahko pa sejete tudi grašico samo zase. Sejte jo z roko 150—200 kg, s sejalnico 120 do 160 kg na ha. Avstrijci jo sejajo tudi v zmesi z ječmenom, 75% zimskega ječmena in 25% grašice po teži. Seme Vam bo morda priskrbel Kmetijska družba. Pazite, da ne kupite seme navadne divje grašice za njivsko, kajti nekateri trgovci so tako brezvestni, da kupujejo iz žita izčiščeno seme divje grašice in ga prodajajo za pravo njivsko. V. S.

Vprašanje 92. Ali bi bilo priporočljivo zrezati v silos peso, repo in krmilni krompir, da bi krmil s tem svinje pozimi z dodatkom otrobov? (J. J. v S.)

Odgovor: Vseh treh naštetih rastlin ne smete skupaj zrezati in kisati. Pesa in repa pustita preveč vode. Zato jih lahko kisamo le tedaj, če njihove zrezke mešamo s plevami ali s kako drugo suho krmo (morda s koruzinjem). Pleve ali zrezana koruznica bodo vpile preveč vode. Krompir sparite in skisajte samega zase. Če ga kuhate v kotlu, morate vodo odcediti. Najbolje je, pariti ga, t. j. kuhati v pari. Točnejše navodilo prečitajte v knjižici: „Kisanje krme in kmetijski silos“. V. S.

Vprašanje 93. Moja praseta od ene svinje zelo počasi rastejo, dasi rada jedo. Vedno so enake velikosti. Kako naj jih oskrbujem? (I. R. v P.)

Odgovor: Vzrok, da nekatera slabejša praseta ene svinje v rasti zaostajajo, je navadno ta, da jih drugi, močnejši odrivajo od seskov. To se redno dogaja pri obilnem zarodu. Taka praseta zaostajajo potem vedno v rasti in bi se temu dalo odpomoči le, če bi jim dodajali že spočetka nadomestek materne mleka v kak drugi obliki, n. pr. kravje mleko, ki ga pomešamo z ovseno vodo. Nekaj drugega je pa, če vsa praseta iste svinje hirajo. oz.

v rasti ne napredujejo. Vzrok je iskati v nepravilni prehrani. Pravilna hrana za praseta do 4 tednov, pri slabotnih živalih celo do 10 tednov starosti, je materno mleko. Ko prično praseta griziti drugo krmo, kar se zgodi navadno po 2—3 tednih, jim nudimo dodatek, t. j. nekaj zdrobljenega ovsa, oz. ječmena ali pšenice, pozneje tudi graha ali boba. Dati jim moramo tudi priliko, da glodajo premog, kreda (klajno apno), zemljo, pesek, pepel in kostno moko ali oglje. Od tretjega tedna dalje smemo materno mleko nadomestiti s toplim kravjim mlekom, ki mu pridenemo polovico ovsene vode, pozneje pa s posnetim mlekom ali močnato juho (od $\frac{1}{2}$ do 1 l). Priporočljiv je posebno dodatek Težakovega olja ali tudi ribjega olja, ki pospešuje rast in preprečuje mehkokostnost, oz. kostolomnico, ki često nastopa pri nepravilni prehrani. Zdravilna snov, ki jo vsebuje ribje olje v obilni meri, je takozvani vitamin D; v njem se pa nahaja tudi mnogo vitamina A, ki je specifičen za pospeševanje rasti. Zato je v tem primeru ta dodatek h krmi praset posebno priporočljiv.

Dr. V.

Vprašanje 94. Moji konji so nenadoma zboleli na hudem kašlju. Ali je kašelj nevarna bolezen in s čim naj ga zdravim? (M. M. v S.)

Odgovor: Kašelj sam na sebi še ni bolezen, temveč le znak (simpton) bolezni. Nastopi pa pri raznih konjskih boleznih, med katerimi so najnavadnejše in najčešče prehlad zgornjih dihal ali nahod, smolika, influenza ter prsna kuga. Pri vsaki izmed teh nastopijo poleg kašlja še drugi bolezenski znaki, ki odločajo pri ugotovitvi bolezni. Takj znaki so: vročica, pospešeno dihanje, solzeče oči, zardela očesna spojnica, iztok iz nosa i. t. d. V Vašem primeru najbrže drugih bolezenskih znakov niste opazili, ker so pač neizraziti. V takih primerih se gre navadno za takozvano kataralno influenco, ki je sicer nalezljiva bolezen in v gotovih primerih tudi nevarna, posebno tedaj, če jo zanemarimo, oz. ji ne pripisujemo nobene važnosti. Če jo pravočasno zdravimo, konča po preteku osem do deset dni z ozdravljenjem. Zdravljenje se vrši takole: Konja postavimo v hlev, ki naj bo zračen in ne prehladen, niti pregorak, in mu damo Priessnitzove obkladke, ki jih obnovimo 3—4 krat na dan. Konja krmimo običajno, dodamo pa še dvakrat na dan pšenične otrobe, ki jim primešamo po 2 žlici karlovarske soli. Na pitni vodi pa nudimo konju dnevno po enkrat po 1 žlico salmiaka (v obliki soli). Tako postopamo, dokler se konju ne povrne ješčost ter normalno zdravstveno stanje. V primerih z visoko vročico (preko 40°) moramo seveda poklicati živinozdravnika, ki to bolezen zdravi navadno z vbrižgavanjem posebnih zdravil v kri (krvne žile).

Dr. V.

Družbene zadeve in razno.

† **Kosler Josip, 6. t. m. je preminul daleč naokoli znan veleposestnik g. Josip Kosler iz Lipja na Barju pri Ljubljani.** Pokojnik je bil potomec stare ljubljanske rodovine Koslerjeve ter se je zavedal svojega slovenskega pokolenja. Kmetijska družba se ga spominja kot svojega dolgoletnega odbornika in zvestega člana ter naročnika na „Kmetovalca“. Njegovo veleposestvo na Barju je urejeno po najnovejših vidikih umnega gospodarjenja na barskem svetu. Mnogim Barjanom služi za vzor daleč naokoli, zlasti kar se tiče izvajanja poskusov z raznimi pospeševalnimi pripomočki, kakor tudi z vpeljavo novih kultur. Pokojni g. Kosler je bil vnet pospeševalec kmetijstva. Zavzel se je za vsako novo stvar, ki se je priporočala v tem ali onem oziru. Njegov gostoljubni dom je bil zlasti revežem vedno odprt. Bodi mu lahka domača zemlja, ki jo je tako ljubil! KD bo ohranila svojega zvestega člana v najlepšem spominu.

Jereb Rado, notar v Konjicah, je 11. t. m. obhajal svojo 60 letnico. Rodil se je l. 1875. v skromnj kmetijski hiši v Utiku pri Vodicah. Gimnazijske študije je dovršil v Ljubljani, nato se je pa vpisal na pravno fakulteto na Dunaju. Posvetil se je notarskemu poklicu. L. 1920. se je preselil v Konjice. Od tega časa vodi politično kulturno in gospodarsko življenje v najodličnejši meri. Kmalu po prihodu v Konjice je prevzel županske posle, katere še danes vodi. Je predsednik krajskega odbora, načelnik sreskega cestnega odbora, ravnatelj sreske hranilnice, odbornik posojnice. Posebno intenzivno je pa njegovo delo pri kmetijski podružnici v Konjicah, katere je on poslevedeči podnačelnik. Pod okriljem kmetijske podružnice in njegovim predsedstvom se je vršila lani v Konjicah velika gospodarska razstava in pod njegovim vodstvom se je tudi podružnica v Konjicah dvignila. — Splošno je naš jubilarant posebno v gospodarskem oziru zelo mnogo koristil konjiškemu srezu. G. Jereb ves svoj prosti čas posveti kmečkemu delu. Najdeš ga pri škropljenju sadnega drevja, pri košnji, sušenju sena itd. Vse to opravlja na posestvu svojega tasta. Ima lastno posestvo v svojem rojstnem kraju in eno v konjiškem srezu. Več let je g. Jereb član banovinskega sveta, kateri posel vrši z vso vnemo in vestnostjo ter se posebno zavzema za kmetijstvo. Poleg tega je Jereb agilen odbornik vseh kulturnih in nacionalnih društev, Sokola, streljačke družnie, nar. obrane, SPD, tujskoprometnega odseka itd. itd. K življenskemu jubileju gospodu notarju najiskreneje čestitajo člani kmetijske podružnice v Konjicah!

VABILA

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe
v Ljubljani, r. z. z o. z.

Spored:

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 28. julija 1935.:

Semič, ob 1/8. uri v Društvenem domu.

Na banovinski kmetijsko-gospodinski šoli v St. Jurju pri Celju se prične šolsko leto 1935./36. 15. septembra. Pouk traj 10 mesecev. Zavod ima namen izobraziti kmetijska dekleta v dobre kmetijske gospodinjice. Kolekovano, lastnorocno spisano prošnjo (kolek 5 Din) za sprejem je poslati vodstvu banovinske kmet.-gosp. šole do 1. avgusta. Prošnji je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. navrstveno in zadnje šolsko spricevalo ter obvezo staršev, oziroma varuha (kolek 2 Din), da bodo plačevali stroške šolanja. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Sprejemajo se navrstveno neoporečna, pametna, pridna, duševno in telesno popolnoma zdrava dekleta. Zato jih ob vstopu v zavod preišče zavodni zdravnik. — Gojenke stanujejo v zavodu. Mesečna oskrbovalnina znaša 350 Din. Plačuje se mesečno v naprej. Kraji. banska uprav in sreski kmet. odbori prispevajo za gospodarsko šibkejšo prošilke gotovi del mesečne oskrbovalnine. Zato morajo one, ki žele biti deležne podpore, priložiti prošnji uradno potrdilo o gospodarskem stanju, obsegu posestva in višini državnega davka, najbolje na uradnem formularju „Uverjenje o imovinskem stanju“, ki se dobi na občini ali srezu. Za prispevek domačih sreskih kmet. odborov naj prosí vsaka osebno ali pismeno sama. O sprejemu in potrebščinah, katere morajo prinesiti s seboj, obvesti vodstvo pravčasno vse sprejete prošilke.

Na banovinski mlekarški šoli v Škofji Loki (Dravska banovina) se otvori novo šolsko leto 15. septembra 1935. Učna doba traja na tem zavodu odslej dve leti. Sprejemajo se zdravi, krepko razviti mladeniči, ki so dosegli 17, a še niso prekoračili 25. leta svoje starosti. Za sprejem se zahteva osnovnošolska predizobrazba. Znanje pisanja, čitanja in obvladanja glavnih osnovnih računskih operacij mora kandidat dokazati na sprejemnem izpitu, ki se vrši na zavodu 14. septembra t. l. Zanimanci s predhodno prakso v mlekarstvu uživajo pri sprejemu prednost. Stroški vzdrževanja znašajo mesečno 500 Din za prošilce iz Dravske banovine, ostali plačajo poleg tega 100 Din šolnine. Prošnje za sprejem naj vložijo zanimanci najkasneje do 31. avgusta 1935. pri ravnateljstvu banovinske mlekarške šole v Škofji Loki. Proš-

njam morajo priložiti: domovnico, rojstni list, zadnje šolsko spricevalo, zdravniško spricevalo, navrstveno spricevalo, dovoljenje staršev, odnosno varuhov za obiskovanje mlekarške šole in izjavo vzdrževalca, s katero se obvezuje za prošilca redno plačevati stroške vzdrževanja. O zavodu in načinu podajanja strokovnega pouka daje podrobna pojasnila ravnateljstvo zanimancem neposredno.

III. mednarodni zadrudni dan.

Mednarodna zadrudna zveza v Londonu združuje v prvi vrsti vse centrale nabavljajnih zadrug, pa tudi mnoge organizacije kreditnih, produktivnih in vnovčevalnih zadrug. Tudi jugoslovansko zadrudništvo je potom Glavne zadrudne zveze v kraljevini Jugoslaviji včlanjeno v tej Zvezi. Zveza prireja vsako leto začetkom julija mednarodni zadrudni dan, ki je bil dolocen letos na soboto, 6. julija. Ta dan prireajo vse zadrug sestanke zadrudnikov s predavanji, obhodi, izleti, veselicami in podobno. Zveza je poslala tudi besedilo resolucije, ki se glasi:

Zadrudniki!

Imejte zaupanje v svojo stvar, bodite resni v borbi za zadrudne ideale in vztrajajte do zmage!

Resolucija.

O priliki prošilave trinajstega mednarodnega zadrudnega dne sto milijonov zadrudnikov, združenih v okrilju Mednarodne zadrudne zveze, ponovno potrjuje svoje neomajeno zaupanje v načela, ki so ideal in osnova zadrudnega pokreta:

Odperta vrata za pristop novih zadrudnikov brez ozira na raso, narodnost in vero so osnovni znak zadrudnega gibanja;

samouprava in svoboden razvoj so bistveni pogoj za njegov obstoj;

delo za skupnost namesto osebnega dobička je temelj gospodarske organizacije zadrudnega gibanja in njegov najvišji cilj.

Zadrudniki naglašajo svoje zaupanje v nedvomno premoč zadrudnega gospodarskega reda, čigar odpornost se je jasno pokazala v krizah, ki so v zadnjih desetih letih pretresle vse gospodarsko življenje. Zadrudniki so prepričani, da more samo splošna prilagoditev zadrudnim načelom trajno zagotoviti povratek blagostanja.

Mednarodno zadrudno sodelovanje omogoča odstranitev številnih ovir, ki so nastale po vojski in ki so, preprečavajuče svoboden promet med narodi in državami, razdirajoče delovale na edinstvo in slogo svetovne družine narodov.

Zadrudniki vsega sveta se združujejo z namenom, dati izraza svoji želji po miru. Zahtevajo zagotovitev miru kot edine odgovarjajoče osnove za kulturni napredek in blagostanje človeštva.

Nova nahrbitna trtna in drevesna škropilnica

„Jubila 2“ Model 1934

z lijakastim gornjim delom

in prevozna škropilnica na visoki pritisk

„Vindex“

medeninast kotel ca. 75 l
15–20 atmos. pritiska, za
regulirati do 10 m višine

so najbolj zmožne škropilnice na svetu

V zalogi pri :

Kmetijski družbi v Ljubljani
in njenih skladiščih

Žvepleno apnena brozga. Sadjarji!

Škropite sadno drevje sedaj poleti z žvepleno apneno brozgo proti raznim živalskim škodljivcem in glivičnim boleznim, ki uničujejo sadje. Za poletno škropljenje je vzeti 1 liter brozge na 30 do 40 litrov vode. Ker je škropljenje nujno izvesti, sem znižal ceno **za 20 odstotkov.**

Zahtevajte cenik in navodila od:

Anton Jurca, naslednik Milko Senčar, Ptuj
Tovarna žvepljenih izdelkov.

Vsak napreden kmetovalec mora vedeti, da je

FOSFATNA ŽLINDRA

najcenejše fosforno gnojilo.

Gnojenje brez fosforja nima pravega uspeha, ker je fosforna kislina poleg kalija in dušika **najvažnejše hranivo za vse rastline.** Naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforja, zato ga moramo zemlji dodajati v obliki fosfornih gnojil. Kot napredni in štedljivi kmetovalci bomo naši po fosforju gladni zemlji dajali najcenejše fosforno gnojilo in sicer

Fosfatno žlindro, ki jo proizvaja iz domačih sirovin

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. in njena podružnica Celje.

V zalogi je vedno pri **Kmetijski družbi v Ljubljani** in pri njenih skladiščih v Mariboru, Celju, Novem mestu, Murski Soboti, Konjicah in Ptuju.

Rud. Sackovi plugi

tovarna poljedelskih strojev in orodja

Leipzig podružnica Wien

V zalogi pri **Kmetijski družbi v Ljubljani, Mariboru in Celju**

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50
(v lastnem poslopu).

Telefon: 3781 — 3782 — 3783 — 3784 — 3785.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo. Safe-deposits itd.

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIČ

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Krize bo konec,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici Ljubljanski

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933 neomejeno ter jih obrestuje po 4-5 %

Vloge nad Din 400.000.000
Rezerve Din 14.600.000

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. **Jamstvo za vse vloge** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. **Posojila** daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **Oskrbuje:** Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **Preskrbuje:** Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. **Službeni ure:** Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najvišji meri.
Ustanovljena 1881.

Stanje vlog nad 200.000.000 — Din.

Najuspešnejše sredstvo za rejo
domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospekuje rast, odebelitev, in omastitev domače, posebno klavne živine. — Jasen dokaz neprocenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 48 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY

LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

LJUBLJANA

Breg 10-12

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije
Izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidneje

USTANOVLJENA LETA 1828

Oglasujte v Kmetovalcu!

Telefon 2847.

Brzjavni: „Kmetijski dom“.

Rač. pošt. hran. št. 14.257.

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru